

Verksamhetsberättelse Föreningen Ordfront 2018

Inledning:

2018 bjöd på en del utmaningar både personellt och ekonomiskt. På kansliet uppstod flera tjänstföräldradigheter och en nästan helt ny styrelse valdes in efter stämman. Efter en inledande och högaktuell konferens om demokratins utmaningar gick Demokratiakademins uppdragsutbildning lite på sparlåga samtidigt som MR-akademien fick uppdrag att utbilda 10 folkhögskolor runt om i landet. Föreningen fick stöd från Stockholms kulturnämnd för att lyfta ryska kulturarbetares situation och ordnade dessutom en rad seminarier och samtal under året kring demokrati och mänskliga rättigheter. Mänskliga Rättighetsdagarna hade sin största omsättning någonsin, främst på grund av att årets konferens förlades till Älvsjömessan och att det där bjöds på närmare 200 programpunkter samt att projektet i samband med att det växt också kräver större personella resurser. Projektet gick dock ändå ihop sig ekonomiskt och årets resultat för föreningen totalt blev positivt.

Föreningsstyrelsens arbete

Ett fortsatt medlemstapp innebär fortsatta utmaningar. Som medlemstidning betyder varje tapp ytterligare en ekonomisk ansträngning för Ordfront Magasin. Styrelsen har haft konstruktiva visionsdiskussioner med chefredaktören om tidskriftens framtid.

En diskussion under våren i styrelsen om medlemsavgiftens storlek och dess betydelse för medlemsantalet, landade i att en majoritet av styrelsen per capsulam enades om en proposition om sänkt medlemsavgift. AU:s linje, som stöddes av kansliet, var att en sänkt medlemsavgift äventyrade ekonomin och att propositionen inte var beslutad om i demokratisk ordning. Propositionen lades sedermera inte fram på stämman av ledamöterna. Flera ledamöter avgick från sina poster strax före stämman och en nästan helt ny styrelse fick ta vid. För att styrelsen ska kunna följa ekonomin mellan styrelsemötena tillsattes under hösten en ekonomigrupp bestående av två ledamöter och GS.

MR-dagarna är Ordfronts primära skyltfönster utåt. MR-dagarnas andel av ekonomin växer och styrelsen konstaterade i sitt arbete att det är viktigt att se till att även de andra verksamheterna blomstrar. MR-dagarna sköts professionellt och borde kunna generera mer exponering och fler medlemmar för Ordfronts del, men det är alltid en balansgång gentemot arrangörsgruppen att inte ta för stor plats.

DemokratiAkademien och dess utveckling var också föremål för diskussion i styrelsen. Utifrån utgångspunkten att praktisk demokrati är oerhört viktigt att lära ut och att metoden Demokratins ABC behövs spridas och utvecklas, menar styrelsen att här också krävs en nytändning med pedagogiska och innehållsmässiga innovationer.

Glädjande är att arbetet för att få igång utbildningar i mänskliga rättigheter börjar märkas. Bland annat har ett större fortbildningsuppdrag för Sveriges folkhögskolor påbörjats och fortsätter under 2019.

Styrelsen sammanträdde sex gånger under året. Arbetsutskottet och ekonomigruppen sammanträdde inför styrelsemöten samt vid behov.

Föreningsstyrelse 2018-01-01 – 2018-06-09:

Ordförande: Benton Wolgers.

Ordinarie ledamöter: Benton Wolgers, Cilla Gustafsson, Jana Jakob, Anisur Rahman, Mona Strindberg, Emma Wallrup, Daniel Mossberg, Anna Hjälms, Caroline Edelstam, Mona Nechma, Özlem Kandimir och GS Anna Wigenmark (adj.).

Suppleanter: Nour Saaed, Abdinoor Muhammed, Yaw Yeboah och Kelvin Omorova.

AU: Benton Wolgers, Cilla Gustavsson och Anna Wigenmark.

Föreningsstyrelse 2018-06-09 – 2018-12-31

Ordförande: Benton Wolgers.

Ordinarie ledamöter: Bo Löwkrantz, Cilla Gustafsson, Emma Wallrup, Pär Bergroth, Kalle Jonsson, Görel Strand

Demokratiprisjuryn bestod av Benton Wolgers, Görel Strand och Johan Berggren. Demokratipriset tilldelades den samiska författaren Linnea Axelsson för sitt epos Aednan.

Föreningsverksamheten

Ekonomi och medlemsadministration

Det är inte ovanligt i en idéburen förening att finansiella och personella utmaningar uppstår. En viss rotation i personalstyrkan är oftast också utvecklande för en verksamhet. Ekonomiska utmaningar kan göra att nya lösningar hittas. I en förening som Ordfront där ekonomin varit ansträngd en längre tid, ökar dock sårbarheten även med små utmaningar. Inte minst på grund av att föreningen inte har något eget kapital. Situationen underströk återigen vikten av noggrann likviditetsplanering, långsiktig ekonomisk planering samt betydelsen av att föreningens verksamheter gemensamt måste sträva mot ekonomisk sundhet. För att få en bättre ekonomisk och personell hållbarhet krävs dock nytillskott av medel, framförallt till tidskriftsproduktionen och demokratiutbildningarna/nätverksarbetet. Trots utmaningarna hade föreningen ett positivt verksamhetsresultat.

Både på grund av att vissa bidragsgivare kräver det, men även för att det är viktigt för en organisation som jobbar med mänskliga rättigheter och demokrati, så arbetades det fram och antogs en anti-korruptionsplan under året. Lösa riktlinjer finns sedan länge för att göra

verksamheten ekologiskt hållbar, och dessa kommer att sammanfattas i en plan under kommande år. Under året påbörjades också ett visionsarbete för hela föreningen som kommer att fortsätta under 2019.

Efter att medlemshanteringen och medlemsregistret under några år hanterats av en extern aktör togs administrationen hem igen våren 2018 och ett helt nytt medlemsregister byggdes upp. Det innebar visserligen en hel del merarbete och planering än tidigare år men totalt sett blir årskostnaden trots detta lägre och framförallt förbättrades direktkommunikationen med medlemmarna. Det tar dock lite tid att få ett helt nytt register att fungera utan buggar samt att få fram enkla rutiner som också ger snabba åtgärder. För att minska sårbarheten kring medlemsregistret kan medlemsregistreringen hanteras av flera personer på kansliet.

Mänskliga rättigheter i Sverige

En stor del av kansliets arbete under året ägnades åt att etablera kurserna i mänskliga rättigheter (MR-akademien). Kursen ger dels en grundläggande kunskap om var mänskliga rättigheter är, dess historia och internationalisering, dels viss fördjupning i frågor som yttrandefrihet, människorättsförsvare, asylrätt, rasism och diskriminering, rätten till religion och ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Frågor som säkra vägar till EU, förbud mot rasistisk organisering, principen om alla människors lika värde och den svenska grundlagens betydelse och demokratins skörhet lyftes i påverkansarbetet under året. Tillsammans med Demokratiakademins kansli och nätverk genomfördes en konferens om de demokratiska utmaningar och det hot som existerar mot det demokratiska statskicket i och med högerpopulistiska och radikalnationalistiska partiers och rörelser växande makt i Europa men även i Sverige. Ett fokus lades på att lyfta ett behov av att stärka skyddet för demokratin och mänskliga rättigheter i svensk grundlag. Konferensen genomfördes i januari 2018. Föreningens och Demokratiakademins kansli genomförde sedan ett gemensamt uppföljande arbete kring frågorna med särskilt fokus på valet 2018. (*Se mer under Demokratiakademien*).

Föreningen såg det som viktigt att under året ta ställning mot den växande högerpopulismen i Sverige, dels genom att lyfta frågan om förbud mot rasistisk organisering, dels informera om den politik som hotar att genomföras med större SD-inflytande men även påvisa hur andra partier närmat sig SD:s retorik kring, framförallt, alla människors lika värde. Hotet mot demokratin var även en bärande grund i det utbildningsprojekt som genomfördes under året.

MR-akademien och kursverksamhet

Sedan 2017 erbjuder Ordfront utbildningar i mänskliga rättigheter. Kurserna är ett svar på det behov som Ordfront ser av ökade kunskaper i mänskliga rättigheter generellt i samhället samtidigt som kurserna lyfter fram Ordfronts roll som folkbildare i ämnet. Utbildningarna vill också väva samman och synliggöra sambandet mellan demokrati och mänskliga rättigheter. Kurserna genomförs av utbildare kopplade till Ordfront samt personal vid Ordfronts kansli, alla med mångårig erfarenhet från folkbildning och rättighetsarbete. Under våren 2018 samverkade Ordfront med Birkagården där det genomfördes ett antal kvällskurser på olika MR-teman. Under hösten året ingick Ordfront också ett samarbete med FSO, folkhögskolornas samarbetsorgan, och

utbildade personal vid 10 folkhögskolor runt om i Sverige. Utbildningarna blev mycket uppskattade och mot slutet av året bestämdes att samarbetet ska fortsätta även under 2019.

Skrivarkursen med Sören Bondeson är fortsatt mycket populär och hölls både på hösten och på våren med 10-11 deltagare per kurs. Kurserna marknadsförs i princip av sig självt och är fortsatt mycket efterfrågade.

Utåtriktat arbete och kampanjer

Kampanj för yttrandefrihet i Ryssland

Under 2014 startade föreningen Ordfront en kampanj för de så kallade Bolotnajafångarna, dvs. demonstranter som protesterade mot återinstallationen av Putin som president i maj 2012 och som därefter gripits och fängslats misstänkta för bland annat massupplopp och våld mot polisen. Domarna är tydligt politiska och har som avsikt att avskräcka från politisk opposition. Föreningen anordnade två seminarier om Bolotnaja redan i november 2013 på Mänskliga Rättighetsdagarna och på våren 2014 påbörjades en kampanj för att synliggöra de politiska fångarna. I den mån det har varit möjligt har även texter av fångarna publicerats. Kampanjen har även följts av en informationssatsning om ryska kulturarbetares möjlighet att utöva sin konst i Ryssland. Frågan lyftes första gången på MR-dagarna 2014 och sedan vid en konferens 2015. Under 2018 fick föreningen stöd från Stockholm Stads för att hålla en samtalsserie om demokrati i Ryssland med specifik fokus på kulturarbetare. Den 18 maj hölls samtal och konsert under rubriken: ”förbjudna röster”. Arrangemanget genomfördes på Teater Tribunalen i Stockholm. I samtalet deltog de ryska konstnärerna och f.d. Pussy Riot-medlemmarna Aleksey Knedlyakovsky och Lusine Djanyan samt musikern Michail Borzykin, som under 2018 var fristadsförfattare i Sverige. Samtalet modererades av rysslandskännaren och tidigare USA-korrespondenten Stig Fredriksson. På plats visades ett urval av Alekseys och Lusines konst, och efter samtalet gav Michail Borzikin konsert. Den 21 september arrangerades ”Rysslands förbjudna röster, del 2” på Teater Giljotin. Ordfronts Generalsekreterare Anna Wigenmark intervjuade inledningvis journalisten och dokumentärfilmaren Anastasia Kirilenko om hennes arbete som grävande journalist med fokus på korruptionen i Ryssland. Anastasia ligger bakom filmer som Vem är Mr Putin och Putin och maffian. Till samtalet anslöt sig Alexei Polichovich, tidigare Bolotnajafånge och numera verksam på mediasiten OVD.info samt sångerskan Maria Lubicheva, vars musik stämplats som extremistisk och förbjudits i Ryssland. Maria ingår i Elektropunkduon Bartó som gav en uppskattad spelning efter samtalet.

Ytterligare ett samtal om kulturarbetarnas situation i Ryssland genomfördes under året, då i samband med Mänskliga Rättighetsdagarna (se nedan) och det förbereddes för ett avslutande samtal och vernissage med konstnären Vladimir Slonov, som dock flyttades till januari 2019.

Under året uppmärksammade Ordfront återigen situationen för den ryska regissören Oleg Sentsov, både i samtal, i demonstrationer och genom texter på webben. (Sentsov tilldelades under året Europarådets Sacharovpris.)

Andra utåtriktade aktiviteter:

Lördagen den 21 april hölls Kulturnatt i Stockholm. Ordfront bjöd på en mycket välbesökt kombination av samtal, musik och konst. Ordfronts Anna Wigenmark samtalade med författaren och antirasisten Mattias Gardell kring hans bok Den ensamme terroristen. Eugene Wolynsky och pianisten Gottlieb Skvortsoff framförde en kavalkad av Vysotskij-låtar. Dessutom visades unika bilder av Simon Stålenhag, Sveriges främsta science fiction-konstnär.

Under Allmändalen i Botkyrka deltog Ordfront med bokbord och höll två samtal. Johan Berggren pratade om den svenska asylprocessen – hur populistisk politik lett till stränga och krångliga lagar och en orättssäker byråkratisk process – med Hiram Li. Anna Wigenmark höll ett samtal om att fotbolls-VM hölls i Ryssland medan konstnärer och musiker flyr, regissörer fångslas och journalister mördas. Runt bokborden placerades en tipsrunda kallad Alla talar Sverigedemokratiska, som Ordfront tagit fram och där det gällde att lura ut vilket parti som uttalat sig i olika frågor som rörde EU-migranter, asylmottagning mm. Quizet publicerades även i OM.

Den 13 september bjöd föreningen in till samtalet: Sverige och Ungern- Europas mest extrema motpoler? Joakim Medin, journalist och författare som bevakat Ungern sedan flera år, deltog i ett samtal om den politiska utvecklingen i Ungern, som leddes av föreningens dåvarande praktikant Sara Molnar.

Under bokmässan i Göteborg Ordfront hölls en rad samtal på Globala Torget under en enda dag, två på scen och 6 via länk. Samtalen berörde den politiska utvecklingen i Ungern, klimatet, läget för Rysslands politiska fångar, schyssta pensioner, och flyktingsituationen på Lesbos.

Ordfront på Mänskliga Rättighetsdagarna

Som huvudman och en av huvudarrangörerna deltog Ordfront aktivt i det förberedande arbetet och processerna kring genomförandet av årets – och kommande års - Mänskliga Rättighetsdagarna. Under själva konferensen anordnades flera samtal och seminarier, inom ramen för projektet MR-dagarna. Ordfront medverkade även i invigningens inledande samtal och använde sin utställningsmonter för att sprida information om Ordfronts kurser i mänskliga rättigheter men också om de talare som Ordfront bjudit in till konferensen.

Under årets tema Rätten till ett liv fritt från våld anordnade Ordfront i ett flertal seminarier. Ett längre seminarium och ett miniseminarium hölls på temat Politiska fångar i Ryssland. I det större seminariet deltog bokaktuella Maria, Masha, Alyokhina från Pussy Riot, som själv varit politisk fånge efter att ha gripits och dömts för huliganism efter en aktion i kyrkan i Moskva. Tillsammans med musikern och rockbandet Televizors frontman, Michail Borzykin diskuterades hur oppositionen i Ryssland har tystats ned och hur detta inskränker människors och inte minst kulturarbetarnas yttrandefrihet. Ordfronts generalsekreterare modererade (engelska).

Pierre Esperance, MR-aktivist från Haiti, Sakhile Sifelani från organisationen Women in Politic Support Unit i Zimbabwe och Andrea Rocca som arbetar för organisationen Front Line Defenders, medverkade i ett av Ordfront och MR-dagarna arrangerat seminarium om hot och våld mot MR-försvarare. Anna Wigenmark ledde samtalet vilket handlade om vikten av att skydda MR-

försvarare, vilka medel och metoder som är okej att använda sig av för att försvara de mänskliga rättigheterna, samt hur framtiden kan tänkas se ut för MR-försvararna. (engelska)

Författaren och religionshistorikern Mattias Gardell och Patrik Hermansson från organisationen Hope not Hate bjöds in till ett seminarium om vad som lockar människor att gå med i radikalnationalistiska organisationer och rörelser i såväl Sverige som Europa och på en internationell nivå.

Ordfront ordnade också ett samtal med rubriken ”Villkorat bistånd ska stoppa migranter”, om migranter och flyktingar som får det allt svårare att ta sig till Europa då EU aktivt jobbar med att förhindra säkra vägar och därmed ökar riskerna för människor på flykt. Sofia Iveslätt från läkare utan gränser och Madelaine Seidlitz, som arbetar med flykting- och migrationsfrågor på svenska Amnesty medverkade tillsammans med Anna Wigenmark.

Ordfront uppmärksammade under lördagen Linnea Axelsson, vinnaren av årets demokratipris, genom en högläsning ur hennes bok Aednan. Ordfronts styrelseledamöter Görel Strand, Benton Wolgers och Karl Johnson läste.

Under Mänskliga Rättighetsdagarna gjorde Ordfront det även möjligt för fristadsförfattare att läsa egna texter. Genom ett stöd från Kulturrådet kunde texter av fyra fristadsförfattare översättas, tolkas och läsas inför en stor publik. Några texter har även publicerats i Ordfront Magasin.

Den 21 november medverkade Ordfront i Folkbildarforum med bokbord. Ordfronts ordförande Benton Wolgers höll ett seminarium om den välkände folkbildaren Gösta Westlund, vilken Wolgers också porträtterat i OM. En knapp vecka senare delades årets

Demokratipris ut till författaren Linne Axelsson. Benton Wolgers ledde samtalet som hölls i Ordfronts lokaler i Stockholm.

Den 10 december uppmärksammade Ordfront den internationella dagen för mänskliga rättigheter med ett samtal om äldres och sjukas mänskliga rättigheter. I samtalet, som hölls tillsammans med Birkagården i Stockholm, deltog journalisten Lars Björk och riksdagsledamöterna Barbro Westerholm (L) och Thomas Hammarberg (S).

Kommunikation och värvning

Målsättningen med föreningens kommunikation är att öka kännedomen och intresset för föreningen, öka medlemsantalet samt stärka föreningen Ordfronts roll som en viktig röst i samhällsdebatten.

Föreningens verksamhet lyftes fram redaktionellt på två föreningssidor i varje nummer av Ordfront magasin. Artiklar, intervjuer och reportage som rör föreningens verksamhet eller aktuella ämnesområden publicerades. Generalsekreterarens krönikor lyftes också upp på hemsidan för att ytterligare synliggöras – GS skriver också regelbundet en artikel/krönika till Mänskliga Rättighetsdagarnas programtidning för att synliggöra Ordfronts roll som huvudman. Föreningen har även medverkat med texter till Magasinet MR-sida.

Föreningen använder sig av Facebook, Instagram, nyhetsbyrå My News Desk och är sedan 2016 medlemmar i Globalportalen för att få synas där. Globalportalens främsta målgrupp är personer i åldern 16-30 vilket kan öka vår chans att nå ut till yngre. Minst två uppdateringar i veckan görs på Facebook, och på hemsidan är målet minst ett inlägg i veckan. Regelbundet uppmanas egna vänner att ”gilla” vår Facebook-sida, något som tillsammans med ökade aktiviteter gett resultat i ökad

synlighet. Antalet följare på Facebook har stadigt ökat de senaste åren och låg i slutet av 2018 på 1475. Föreningen har under året ökat sin användning av Instagram, inför och under utåtriktade samtal och även om följantalet fortfarande är ganska lågt, är det stadigt växande.

Samarbetet med Rosa Guiden (initierat av Feministiskt Perspektiv) har inneburit att det har legat en presentation av Ordfront på deras hemsida samt en banner. De har också delat ett urval av våra händelser på sociala medier.

Behovet av att värva fler medlemmar och synliggöra föreningens verksamhet är fortsatt stort. Föreningen har valt ökad synlighet, nätverkande och aktivism för att visa vad Ordfront är och därmed locka medlemmar på kort och lång sikt. Under året fortsatte samarbetet med Ordfront förlag där föreningen kunde erbjuda nya och aktuella böcker vid nyvärkning av medlemmar.

Under året valde föreningen att ha närvaro och värkning vid Allmändalen i Botkyrka, Bokmässan i Göteborg, Mänskliga Rättighetsdagarna i Stockholm och Folkbildarforum i Linköping. Dessutom anordnades ett stort antal övriga utåtriktade aktiviteter under året där föreningens verksamhet synliggjordes. (se ovan)

Digitalt medlemskap har erbjudits sedan slutet av 2015, för 375 kr/år, men har hittills inte lockat fler än ett 20-tal nya medlemmar.

De insatser som gjordes under 2018 innebar visserligen att Ordfronts namn synliggjordes i nya sammanhang, men ytterligare resurser behöver läggas på utveckling av Magasinet samt på rena värkningsinsatser för att öka medlemsantalet. Det är roligt att många av föreningens utåtriktade aktiviteter lockar många besökare och ger Ordfront synlighet, men mer behöver göras för att dessa möten med spännande föreläsare också ska leda till ekonomiskt stöd till föreningen, exempelvis genom medlemskap.

Demokratiakademin

2018 inleddes med det som kallades "årets viktigaste konferens" – Demokratiakademin och Ordfronts konferens **"Demokrati under hot?" Hur vi kan skydda vår demokrati och våra mänskliga rättigheter?**

Konferensen ville lyfta upp de frågor som lyfts av medverkande i Demokratiakademin nätverk och som blev högaktuella i och med valet 2018, då partier som föreslagit en nedmontering av demokrati och mänskliga rättigheter såg ut att gå mot stora valframgångar. **"Hur ser hotet mot demokratin ut och hur fungerar våra demokratiska friheter som yttrandefrihet, religionsfrihet, demonstrationsfrihet och föreningsfrihet i praktiken? Behöver grundlagen ändras och rättigheterna stärkas? Hur enkelt kan demokratin i Sverige avskaffas?"** var frågor som skulle besvaras under en heldagskonferens. Konferensen delades upp i olika pass med talare som Birgitta Ohlsson, Maria Leissner, Bo Forsberg, Christian Landgren och Stellan Gärde. Anette Petterson-Faye modererade.

Konferensen lockade ett 90-tal personer, och blev mycket uppskattad. Den låg dessutom till grund för uppföljande utbildningar hos några av nätverkets medlemmar och ett antal öppna seminarier och samtal inför och efter valet kring demokratifrågor som Demokratiakademin och Ordfront bjöd in till. Målet är att fortsätta belysa utmaningarna för en rättstatsbaserad demokrati med grund i allas lika värde.

Nätverksmöten och öppna samtal

Den 21 mars samtalade Ordfronts Anna Wigenmark med regissören, debattören och författaren Stina Oscarson som berättade varför hon anser att motstånd är en del av en demokrati. Stina är författare till boken *Tror du att du kan förändra världen utan att anstränga dig?*, i vilken hon samlat en rad olika exempel på aktivistiskt motstånd.

Den 16 maj kom journalisten, författaren och föreläsaren Henrik Arnstad till Ordfront och Demokratiakademien för att prata om vad demokrati egentligen betyder. Arnstad var då högaktuell med sin bok *Hatade Demokrati – en slags uppföljning till boken Älskade fascism*, som han tidigare gett ut.

Dagen efter valet, den 10 september, bjöds in till postvalsfika och analys av valutgången. Här kunde publiken ventileras, diskuteras och ställa frågor till valexperterna Henrik Ekengren Oscarsson och Kirsti Jylhä. Henrik är professor i statsvetenskap och valforskare vid Göteborgs universitet, ofta anlitad som bisittare i valvakor på TV. Kirsti är doktor i psykologi och forskare på Institutet för framtidsstudier. Hennes forskning fokuserar på social och politisk psykologi och hon är huvudförfattare till rapporten ”Sverigedemokraternas väljare. Vilka är de, var kommer de ifrån och vart är de på väg?”

Den 10 oktober höll Föreningen Ordfront tillsammans med DemokratiAkademien och Mänskliga Rättighetsdagarna ett rundabordssamtal med Daniel Lindvall, huvudsekreterare för Demokrativillkorsutredningen, om det pågående arbetet med att ta fram villkor för utdelning av statsbidragen. Utredningen ska lämna förslaget på remiss sommaren 2019. Samtalet kretsade kring frågor som hur demokrativillkor bör vara utformat, varför det behövs och hur processen vid beslut kring statsbidrag ska bli mer rättssäker.

Den 7 december höll Demokratiakademins föreläsare Anders Holmberg höll en workshop i Demokratins ABC för nätverkets medlemmar i samband med en diskussion om hur nätverket vill arbeta framöver.

Under året var Demokratiakademins verksamhetsledare tjänstledig, vilket påverkade omfattningen på de uppdrag/utbildningar som kunde genomföras under året. Utbildningar och uppdrag gjordes dock bland annat för NBV, RIO folkhögskolor, Farsta kommuns skolor, Söderhamns kommun, Skärholmens stadsdelsförvaltning och, Kulturskolan, Sandvikens kommun, Håbo kommun, SIOA och SST, myndigheten för trossamfund.

Metodutveckling och workshoputbildning

En stor del av året ägnades åt att diskutera hur Demokratiakademins metoder kan förbättras och utvecklas samt hur fler workshopledare i Demokratins ABC ska kunna utbildas. Metoden är ett av Demas flaggskepp och är en praktisk handledning baserad på Dahls demokratiteorier. Utmaningen under de kommande åren är att få bättre och långsiktigt ekonomisk hållbarhet i Demokratiakademins arbete – och att se över hur nätverket kan bli en än viktigare plattform för demokratifrågor och organisationer som utbildar och informerar om demokrati. Utvecklingsarbetet kommer att pågå även under 2019.

Ordfront magasin

Ordfront magasin (OM) helägs av Föreningen Ordfront och går ut till alla dess medlemmar. Det är en från ägaren redaktionellt oberoende publikation som agerar enligt föreningens stadgar.

Utgivning och ekonomi

Under 2018 utkom OM i pappersform med 6 nummer à 52 sidor. Antalet exemplar per nummer gick från 4200 för nr 1 till 3700 för nr 2.

Något hundratal väljer att få medlemstidningen digitalt, dvs får en pdf av magasinet via nätet, för reducerat årspris. Annars utgår rabatter för studerande, unga under 25, och pensionärer.

Detaljister, främst Pressbyrån säljer magasinet via distributören Interpress, samt Nätverkstan i mindre utsträckning. Magasinet säljer 100-200 ex av varje nummer i detaljhandeln. Ytterligare försäljning skedde via kansliet och Nätverkstan, men marginellt. OM säljs också som digital version via hemsida. Samarbete med annonsören/tidningssamlade sajten Tidningskungen, som tar provision på försålda provprenumerationer, gav uppskattningsvis cirka 50 extra sålda sådana.

Bidrag och andra intäkter

Ordfront Magasin fick under 2018 225 000 kronor i tidskriftsstöd av Statens Kulturråd. Tidskriften får även in intäkter för annonser.

Tryck:

Ordfront magasin trycks hos Carlshamn Tryck och Media (CTMAB) i Blekinge.

Inriktning och innehåll

Ordfront magasin är en journalistiskt rapporterande tidning, som också innehåller analys, kritik, essäistik, konst och skönlitteratur. I linje med föreningen Ordfronts stadgar syftar den till existens och innehåll att fördjupa debatten om och kring demokrati och mänskliga rättigheter, granska makt och samhälle kritiskt och folkbilda.

Redaktionen strävar efter ett huvudtema varje nummer, sedan kan detta få ta lite olika stor plats. Målsättningen är att aldrig gör ett nummer bara om ett ämne: tanken är att det ska finnas något för i varje medlem i varje nummer.

Tyngden i magasinet ligger på reportage: ibland längre och/eller personligt hållna, alltid med engagemang och oftast problematiserande. Essäer är en annan genre som ofta förekommer. Ibland publiceras en novell eller en dikt.

En stående kulturavdelning har kritik, kommentarer och reportage/essä. Ofta publiceras utdrag ur en kommande/aktuell bok. Varje nummer innehåller en avdelning med nyheter från mänskliga rättighetsfären. Varje nummer innehåller "Föreningssidor" där Föreningen Ordfront står för innehållet.

En stående sida är en annons och information från Ordfront Förlag.

Redaktionen och eventuella praktikanter står för en del av texterna i magasinet, övrigt köps in av frilansare. Magasinet strävar efter att hålla en balans mellan igenkänningsbara namn och nya krafter i spalterna.

Digital utgivning och närvaro

På hemsidan www.ordfrontmagasin.se publiceras i professionell webform många av papperstidningens artiklar, nästan alltid en tid efter papperspublicering, en del enbart i halv- eller delform. Hemsidan är öppen för alla, och ska förutom liksom magasinet i övrigt stå för stark journalistik presentera och sälja in magasinet i sin helhet. Ibland publiceras texter som är unika för nätet, då oftast dagsaktuella debatttexter.

OM:s facebookside har nästan 3000 följare och vi gör ofta små reklamkampanjer på facebook.

Utåtriktade aktiviteter

Under 2018 deltog Ordfront Magasin, oftast tillsammans med Föreningen Ordfront, i en rad utåtriktade aktiviteter, med syftet att sprida bildning, driva debatt och sprida kultur. Bland dessa märks: Stockholms "Kulturnatt" i slutet av april i Ordfronts lokaler med Simon Stålenhags bilder bok- och tidningsförsäljning. "Allmändalen" i Botkyrka med ett samtal med Hiram Li om övergrepp mot asylsökande. Chefredaktör Johan Berggren modererade samtalet "postvalsrika". Vid Bokmässan i Göteborg samtalade Johan Berggren med journalisten Joakim Medin om läget i Ungern samt videotelefonintervjuade Alf Hornborg och Lydia Gall. MR-dagarna: Scensamtal med Joakim Medin om läget i Ungern.

Nysatsningar

Podradio:

OM började under hösten 2018 att spela in och sända Podradio regelbundet, i samma syfte som hemsidan – se ovan. Ämnena för sändningarna är knutna till artiklar i magasinet. Förutom chefredaktören Johan Berggren håller regelbundna frilansen Filip i ekonomisk historia Daniel Berg i Ordfront magasins Pod.

Crowdfunding:

I slutet av våren 2018 startade OM en crowdfunding i syfte att kunna finansiera en fördjupande journalistisk granskning av asylprocessen i praktiken i Sverige sedan lagskärpningarna 2015. Inblandad frilans var Hiram Li, som också producerade ett par PR-videointervjuer för hemsidan/fb. Insamlingen resulterade dock inte i önskat resultat men fler försök kommer att göras på andra teman.

Ordfront magasin 2018, numren i korthet:

Nr 1, OLM, Ordfronts litterära magasin.

Tema Science Fiction. Skribenter Henrik Arnstad, Jesper Huor, Jerry Mättä, Karin Tidbeck m fl

Nr 2

Tema: granskning av Asylprocessen. Grävjobb av Hanna Gisslén och Hiram Li.

Nr 3

Inget särskilt tema. David Ericsson om läget i svensk transportsektor. Alf Hornborg om populism. Uppskattad ”PK-VM-guide” där vi bjuder på oss själva och vårt rykte som ”pk”.

Nr 4

Tema: EU och Europa. Skribenter: Joakim Medin, Alf Hornborg. Valanalys och artiklar om EU:s bräcklighet med nationalextrémism i öst och Brexit i Väst och skakiga grannar i syd.

Nr 5

Tema: Mänskliga rättigheter under attack. (Början på ett tema för många nummer). Lars Björk om svensk äldreomsorgs systematiska kränkande av mänskliga rättigheter. Granskning av personalläget på Migrationsverket. Rapport från papperslösa i flyktingläger i Grekland.

Nr 6, OLM

Tema: Autobiografi – sanning, verklighet och fantasi. Skribenter Sofia Stenström, Anna-Lena Lodenius, Patrik Lindenfors, Cecilia Hansson.

Mänskliga Rättighetsdagarna

Mänskliga Rättighetsdagarna, MR-dagarna, är Nordens viktigaste och största samlade mötesplats för frågor kring mänskliga rättigheter. År 2018 arrangerades MR-dagarna på Stockholmsmässan i Stockholm. Arbetet med 2018 års MR-dagar var genomgående framgångsrikt. Det förberedande, processinriktade arbete med en lokal arbetsgrupp, referensgrupper och förankring i det lokala civilsamhället utvecklades vidare. En programreferensgrupp kring årets tema formades, då kompetens kring frågorna inte var tillräckligt hög i arrangörsgruppen. Detta bidrog till ett mer heltäckande och inkluderande program.

Tillgängligheten till evenemanget förbättrades genom att programpunkter erbjöds på fler språk än svenska och engelska samt genom ökad andel teckentolkade seminarier med totalt 81 stycken. Kvaliteten på evenemanget bedömdes generellt vara god av evenemangets besökare. Antalet totala besökare var ca 45000 personer.

Verksamhetens vision, syften och mål under verksamhetsåret 2018

Vår vision: Idén om mänskliga rättigheter är ett av mänsklighetens största framsteg. Respekten för mänskliga rättigheter är en grundval för fred, frihet, rättvisa, demokrati och hållbar utveckling. Mänskliga Rättighetsdagarnas övergripande målsättning är att bidra till att respekten för de mänskliga rättigheterna genomsyrar samhället.

Övergripande syfte: Mänskliga Rättighetsdagarna ska vara Nordens viktigaste samlade mötesplats för frågor kring mänskliga rättigheter.

Mänskliga Rättighetsdagarna syftar till:

- att bredda och fördjupa det offentliga samtalet samt sprida kunskap kring mänskliga rättigheter
- att lyfta de mänskliga rättigheterna högre upp på den politiska dagordningen

- att skapa en arena för alla som arbetar med eller intresserar sig för mänskliga rättigheter att träffas och utbyta erfarenheter och utveckla samarbetet mellan frivilligorganisationer och de myndigheter som har ett särskilt ansvar för mänskliga rättigheter
- att erbjuda kunskap och metoder för praktisk tillämpning av de mänskliga rättigheterna
- att lyfta fram utmaningar inom området för mänskliga rättigheter lokalt och globalt
- att bidra till att utveckla lokalt och regionalt MR-arbete i Sverige genom att förlägga arrangemanget i olika delar av landet.

Verksamhetens konkreta målsättningar för Mänskliga Rättighetsdagarna 2018

Mänskliga Rättighetsdagarna levde genomgående upp till de konkreta mål som sattes för 2018.

Nedan presenteras resultaten:

- 198 organisationer, myndigheter och företag medverkade som utställare och/eller programarrangörer
- 106 längre programpunkter som behandlade årets teman samt andra aspekter av mänskliga rättigheter och utvecklingsfrågor arrangerades.
- På utställartorget genomfördes 105 miniseminarier och andra framträdanden som var kostnadsfria för besökarna att ta del av.
- Drygt 23 000 besökare under året på MR-dagarnas hemsida.

Antal följare på Facebook 6180

Antal följare på Instagram 1200

Antal följare på Twitter 2450

Antal visningar på Youtube under året: 3167

- MR-dagarna hade viss täckning i rikstäckande medier, bland annat genom UR Samtiden som spelade in delar av arrangemanget som planeras sändas i januari 2019, viss täckning i lokala medier och fackpress samt stort genomslag i sociala medier (bl.a. genom användandet av #våldsfri – 493 inlägg och #mrdagarna – 2752 inlägg på Instagram)
- Ett stort antal kompetenshöjande seminarier/workshops genomfördes för särskilda yrkesgrupper.
- Utställartorget och miniseminarieprogrammet var gratis för besökare att ta del av. Ett stort antal mindre civilsamhällesorganisationer erbjöds möjlighet att delta på utställartorget och/eller med miniseminarier kostnadsfritt.

Ambitioner och utmaningar

MR-dagarna har sedan 2008 haft ambitionen att förankra MR-dagarna lokalt och regionalt. Av den anledningen har en lokal arbetsgrupp etablerats på aktuell ort de år som arrangemanget inte har varit förlagt i Stockholm. Då arrangemanget har utvecklats och stärkt det lokala förarbetet anammades samma tankesätt även för 2018 och Stockholm. En motsvarande arbetsgrupp är under uppbyggnad i Linköping inför 2019.

Utöver dessa arbetsgrupper arrangeras stormöten med lokalt civilsamhälle och förarrangemang. Ambitionen är att i så stor mån som möjligt anpassa MR-dagarna efter lokala och regionala behov och önsknings. Detta kan t.ex. innebära skraddarsydda programspår för specifika målgrupper, att särskilda frågeställningar lyfts under MR-dagarna, att erbjuda kompetensutvecklingsinsatser innan/efter MR-dagarna m.m. En satsning på kompetensutveckling och nätverkande för programarrangörer gjordes 2016 och 2017 och var mycket uppskattad, dessa kommer att fortsätta och utvecklas.

Ambitionen från 2014 att bryta det klassiska seminarieupplägget och att i större utsträckning kombinera samtal med en mångfald av olika kulturella och konstnärliga uttryck kvarstår. Detta är samtidigt en stor utmaning då det ställer höga krav på programläggning och inte minst kostnadseffektiva lösningar. Under 2018 års gjordes en satsning på att ha interaktiva miljöer på plats på utställartorget som skulle symbolisera våldets olika rum. Utformade av en scenograf skulle dessa visualisera och tillgängliggöra information för fler men också skapa möjligheter för deltagare att mötas. Av våra deltagare fick vi positiv feedback via enkäten men från arrangörer som kunde boka upp dessa rum för olika temporära aktiviteter fick vi blandad feedback där vissa ansåg att syftet med dessa var oklart. Till en början skulle ansvaret för dessa rum ligga hos en samarbetspartner men det framkom sent i processen att de inte hade tillräckliga resurser för detta vilket innebar att kansliet fick överta ansvaret. Med den begränsade tid och möjlighet som fanns att genomföra dessa är kansliet nöjda men om en liknande satsning skall göras igen behövs syftet tydliggöras och planeras i tid.

Ambitionen att utveckla konceptet med en tredje helt kostnadsfri dag, lördagen, som främst riktar sig till allmänheten. Vissa förändringar gjordes i upplägget för 2018 jämfört med tidigare år:

- Antalet parallella seminarier till minskades till fyra stycken då salarna som användes var stora och rymde många besökare. Denna förändring är vi nöjda med då besökarantalet var bra under dagen men salarna var ändå inte fulla.
- Första seminariepasset på lördag morgon arrangerades utan parallella seminarier baserat på tidigare erfarenhet av att det är svårt att få besökare att komma till detta pass. Även denna förändring är vi nöjda med då antalet besökare på första passet var bra, men kunde varit bättre.
- Sista passet för dagen arrangerades och marknadsfördes inte som en avslutning av hela konferensen utan var istället ett seminarium där vi fokuserade på innehåll och intressanta medverkande. Detta upplägg fungerade väldigt bra och det sista passet var fullsatt vilket är betydligt bättre jämfört med tidigare år.

Att konferensen 2018 arrangerades i Stockholm innebar både utmaningar och möjligheter i fråga om att locka besökare, både till den kostnadsfria lördagen samt till arrangemanget som helhet. Det finns svårigheter att nå ut och locka publik i en storstad där utbudet av evenemang redan är stort, samtidigt som det i Stockholm finns ett stort publikunderlag och därmed också möjlighet att dra en stor publik. Biljettförsäljningen gick bra och konferensen hade betydligt fler besökare än förra gången det arrangerades i Stockholm. Samtidigt är Stockholmsmässans lokaler rymliga och har kapacitet för mer än vad MR-dagarna lyckas fylla.

Valet 2018 innebar flera utmaningar för projektet. I och med valår var det betydligt svårare att säkra deltagande från politiker och myndighetsanställda i god tid. Detta fortsatte även efter valet med det högst osäkra politiskt läget. Detta kom att påverka MR-dagarnas program direkt genom att ett planerat deltagande från myndighetshåll ställdes in vilket resulterade i att ett helt seminarium fick ställas in som följd.

Det interna organisationsutvecklingsarbetet för att hitta hållbara strukturer för att driva projektet MR-dagarna har hunnit långt. Detta handlar om att trygga bl.a. ekonomiska förutsättningar, långsiktiga samarbeten och personalbemanning på nationella kansliet samt att utveckla våra strukturer för att jobba med tillfälliga lokala kanslier och arbetsgrupper. En långsiktig projektplanering innebär också att flera års konferenser planeras parallellt för att i god tid hinna

skapa rätt förutsättningar på den ort där MR-dagarna ska hållas. Då kommande års MR-dagar hålls i eller i närheten av Stockholm planeras inte att upprätta lokala kanslier utan all samordning kommer att ske på kansliet i Stockholm. Personalgruppen stärks därför för att hinna med de olika parallella verksamhetsåren.

Kommunikation och marknadsföring är oerhört viktigt för att involvera fler i arbetet inför varje års MR-dagar, för att locka deltagare och för att nå ut med evenemanget i media.

Arrangemanget har ofta fått stor spridning i lokal press men har haft svårt att locka större nationella mediehus. Att årets arrangemang ägde rum i Stockholm utgjorde en utmaning för kommunikationsarbetet, då det i en storstadsregion är svårare att få genomslag och uppmärksammas även i lokal press. Trots ett målinriktat pressarbete blev därför inte genomslagskraften i media lika stor som förväntan. Den största synligheten fick MR-dagarna i fackpress.

Ett av målen i år var att arbeta mer strategiskt med kommunikationen och i detta arbete ingick bland annat att påbörja ett mer långsiktigt samarbete kring kommunikation och marknadsföring med organisationerna i arrangörsgruppen. Detta gjordes bland annat genom ett gemensamt möte med kommunikatörer från organisationerna, upprättande av en gemensam kommunikationsplan och genomförande av gemensamma marknadsföringskampanjer på sociala medier.

Då arrangemanget lyfter många heta och ibland kontroversiella frågor finns också en ökad risk för mediadrev och förtroendekriser. Utifrån erfarenheter från tidigare år har en kriskommunikationsplan utvecklats och kansliet har också blivit bättre på att i förväg gå igenom och förutspå möjliga ämnen och talare som kan leda till förtroendekriser samt förankra beslut i arrangörs- och arbetsgrupper. Arbetet med kriskommunikationen fungerade väl och kansliet arbetade effektivt med kriskommunikationsplanen, bland annat genom säkerhetsmöten med mässpersonal, lokal arbetsgrupp och den lokala arrangörsgruppen. Under arrangemanget fanns en beredskapsplan för eventuella incidenter. Arrangemanget genomfördes utan att några kontroverser eller kriser uppstod.

Att erbjuda deltagare, arrangörer och talare en trygg miljö under MR-dagarna är viktigt. MR-dagarna har länge förlitat sig på att säkerhetsansvarig personal på den anläggning vi hyr in oss på, samt polis på orten gör en riskanalys och ansvarar för att följa upp hot, incidenter och tillbud under konferensen. En omfattande analys och handlingsplan togs fram under 2015 med syfte att skapa större trygghet och beredskap samtidigt som evenemangets öppna karaktär bibehålls. Under 2016 och 2017 skedde ett strukturerat arbete med planen vilket fortsatte att utvecklas under 2018 års konferens. Både kansliet, Stockholmsmässan och arrangörsgruppen var mycket nöjda med utfallet av detta arbete efter konferensen men möjligheter till ytterligare förbättringar har identifierats och kommer att arbetas vidare med.

Under 2018 förstärktes projektets hållbarhetsarbete, särskilt med avseende på ekologisk hållbarhet. Ett stort evenemang som lockar tusentals tillresta personer innebär en ekologisk belastning. Vissa åtgärder för att minska det ekologiska fotavtrycket har redan tagits, bl.a. att använda tåg som resesätt så långt möjligt, endast servera vegetarisk mat samt att endast erbjuda kranvatten till de årligen ca 500 medverkande i programmet. Under 2018 kunde vi se att detta arbete kan stöta på svårigheter då vi använder oss av externa kongresspartners med t.ex. egna restauranger. Detta

kommer att fortsätta arbetas med och utvecklas under 2019 och synkroniseras med föreningens hållbarhetsplan.

*****

Medarbetare hos föreningen Ordfront under 2018.

Johan Berggren, Pernilla Dure, Hanna Gisslén, Elisabeth Tingdahl, Caroline Matsson, Malin Slätis, Sofia Mild (vik), Nina Ahlén, Micael Wennbom, Anette Pettersson-Faye, Stefanie Kasper, Josefin Emitslöf, Alvard Artenyan och Anna Wigenmark.

Återkommande frilansare/medarbetare: Daniel Berg, Marianne Steinsaphir och Abigail Sykes (OM), Anders Holmberg (Demokratiakademin), Leif Ericsson och Benton Wolgers (MR-akademin).

För mer information:

www.ordfront.se

www.mrdagarna.se

www.ordfrontmagasin.se

www.demokratiakademin.se

www.democracy.se